

Płk rez. dr hab. prof. AWF Zbigniew Grzywna

Katowice 14 04 2023.

Nie dotyczy

Zam. 40-171 Katowice

ul. Modrzewiowa 32/8

OPINIA

o dorobku naukowym i nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie, nauki o zdrowiu.

Określenie osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego Możliwości optymalizacji organizacji i zarządzania zasobami

z uwzględnieniem nowoczesnych technologii w stanach nagłych – wybrane aspekty.

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O HABILITANTCE

dr n. med. Marlena Robakowska

W roku 2001 po ukończeniu studiów magisterskich na kierunku Organizacja i Zarządzanie Wydział Zarządzania, Uniwersytet Gdański, habilitantka kontynuowała dalsze etapy edukacji na studiach podyplomowych. W latach 2004-2005 Wydział Ekonomii, Uniwersytet Gdański. W 2007-2008 Wydział Zarządzania i Ekonomii, Politechnika Gdańska, oraz 2012-2013 Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa. Jednocześnie w latach 2009-2011 na Wydziale Nauk o Zdrowiu, - Gdański Uniwersytet Medyczny uzyskała stopień naukowy: doktor nauk medycznych z datą 22 czerwca 2011, w dyscyplinie medycyna, Wydział Nauk o Zdrowiu. Tematem rozprawy doktorskiej była - „Optymalizacja systemu diagnostyki

N&D
Wpł. 28.04.2023
Alh

laboratoryjnej w medycynie ratunkowej na przykładzie KOR UCK". Wracając do roku 2003 dr Marlena Robakowska jest związana z Uniwersyteckim Centrum Klinicznym, gdzie rozpoczęła pracę w dziale Planowania i Analiz Ekonomicznych. W roku 2004 zainteresowała się stworzeniem Zespołu Laboratoriów w UCK. Współpracując ze specjalistami, powstało Uniwersyteckie Centrum Medycyny Laboratoryjnej. Jako zastępca kierownika wspomnianego zespołu laboratoriów pracowała nad optymalizacją procesów, innowacyjnością, strategią i efektywnością. Jest to sygnał, że obszar zainteresowań został skanalizowany, pozostało wykonać badania i stosownie do wyników rozpocząć ich publikacje. Wskazane we wniosku aktualne miejsce pracy to Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej Wydział Nauk o Zdrowiu Gdański Uniwersytet Medyczny na stanowisku Adiunkta. Tematyka badań, w wyniku których powstały liczne opracowania, przyczyniły się do tego, by w konsekwencji można było rozpocząć procedury i proces postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie nauki o zdrowiu przez dr Marlenę Robakowską.

W związku z powyższym wybór uczelni, dziedziny i dyscypliny naukowej w ubieganiu się o stopień naukowy doktora habilitowanego należy uznać za zasadny.

2. OCENA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO - BADAWCZYCH HABILITANTKI

Zgodnie z kluczowym w tej ocenie Art. 219., mówiącym o warunkach nadania stopnia doktora habilitowanego „nadaje się go osobie, która posiada stopień doktora, a jednocześnie posiada w dorobku osiągnięcia naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym, co najmniej monografię naukową lub cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2”. Jednocześnie habilitantka wykazuje się istotną aktywnością naukową w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej.

Jako osiągnięcie naukowe, stanowiące podstawę złożonego wniosku o wszczęcie postępowania habilitacyjnego, zainteresowana wskazuje cykl prac oryginalnych zatytułowany: „Możliwości optymalizacji organizacji i zarządzania zasobami w stanach nagłych z uwzględnieniem nowoczesnych technologii – wybrane aspekty”.

Uwzględniając przedstawiony w dokumentacji habilitacyjnej przez dr Marlenę Robakowską dorobek, trzeba stwierdzić, że jest on spójny i znaczący, w mojej ocenie koncentrujący się wokół stosownej problematyki. Analizując i zgłębiając dorobek dr Marleny Robakowskiej uważam, że osiągnięcia naukowe wykazują wkład autora w rozwój dyscypliny naukowej oraz to, że prezentuje istotną aktywność naukową.

3. OCENA CYKLU PUBLIKACJI POWIĄZANYCH TEMATYCZNIE

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy, habilitantka wskazała cykl publikacji powiązanych tematycznie jako osiągnięcie naukowe, stanowiące według wskaźników bibliometrycznych istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej. Przedstawiony wykaz publikacji, wchodzących w skład osiągnięcia naukowego, liczy siedem pozycji w języku angielskim. Po zapoznaniu się z ich oryginalnymi treściami, które można znaleźć na stronach Internetu, należy stwierdzić, że są one napisane we współautorstwie, w różnych konfiguracjach i kolejności autorskiej. Nie są to obszernie artykuły ponieważ liczą one od pięciu do kilkunastu stron, wliczając w niektóre schematy, zdjęcia, czy przypisy z bibliografią. Niemniej, należy uznać je za spójne w swej treści, jednocześnie artykuły te w części prezentują sukcesywnie osiągane wyniki z badań naukowych. W poszczególnych publikacjach, wchodzących w skład osiągnięcia naukowego widać elementy pracy zespołowej uczelni powstałe w latach 2020 – 2022, to pokazuje zdeterminowanie oraz zintensyfikowanie działań habilitantki. Po przeanalizowaniu większej części z całego dorobku dojść można do wniosku, że celem głównym badań, widać to w części publikacji, dokonana była analiza szeroko pojętego systemu zarządzania stanami nagłymi (wraz z częścią przedszpitalną), będącego częścią systemu opieki medycznej. W analizach uwzględniono wsparcie przedszpitalnego ratownictwa medycznego (transport i nowoczesne technologie) oraz zarządzanie opieką szpitalną w stanach nagłych na oddziale ratunkowym (kosztochłonność, organizacja i bezpieczeństwo systemowe). Celami szczegółowymi prezentowanego cyklu publikacji było zdefiniowanie skali i zakresu problemów finansowania i organizacji systemu dla stanów nagłych w polskich szpitalach. Dokonano również podsumowania wskazanego okresu, jednocześnie też weryfikacji znaczenia i wielkość wpływu pandemii COVID-19. Opracowano także analizę przyczyn zjawiska przez habilitantkę określanego overcrowding'u, (zjawisko zapełnienia, zatłoczenia). Dokonano weryfikacji związków pomiędzy organizacją działania systemu przedszpitalnego a efektywnością zarządzania stanami nagłymi w systemie szpitalnym poprzez zastosowanie

nowoczesnych technologii oraz zarządzaniu zasobami ludzkimi. W naukach o bezpieczeństwie zasadniczym elementem przeciwdziałania współczesnym zagrożeniom jest tworzenie lub budowanie wiedzy o mechanizmach tych procesów. A jest to zadanie multidyscyplinarne, w którym połączone muszą być różne dziedziny wiedzy ekonomicznej, demograficznej, o planowaniu, zarządzaniu oraz inne. Habilitantka prawdopodobnie z rozwagą uznała, że nieuchronność wszelkich zagrożeń związanych z opisanymi sytuacjami rodzi potrzebę organizowania zabezpieczających przedsięwzięć na kolejnych szczeblach administracyjnych, pozwalających na ich wczesne wykrywanie, a następnie ich przewyciężanie. Ustawodawca, stosownymi ustawami tworzy podstawy, zakres i warunki udzielania świadczeń. Jednocześnie systematycznymi aktualizacjami ustala kryteria, między innymi badanego systemu opieki medycznej, który opiera się na zasobach i zarządzaniu nimi. Wiadomo, że wszelkie działania każdego podmiotu generują koszty, a te przekładają się i warunkują możliwości jak i ograniczenia w każdym systemie. Dotyczy to również decyzji zarządczych oraz działań organizacyjnych na każdym poziomie świadczenia usług medycznych, co wynika z przeprowadzonych badań, a rzeczywistość to weryfikuje.

W podsumowaniu należy uznać, że przedstawiony cykl publikacji nie budzi zastrzeżeń co do treści jak i przedstawionego obszaru badań.

4. OCENA DOROBKU DYDAKTYCZNEGO I ORGANIZACYJNEGO

Jak wynika z analizy publikowanych artykułów, dokumentów i uzyskanej szerszej wiedzy, wynikającej między innymi z tematyki i obszarów zainteresowań habilitantki, można dojść do kilku konkluzji. Jedną z nich daje informacje odnośnie prowadzonych zajęć dydaktycznych, prawdopodobnie ich tematy ukierunkowane są na kwestie dotyczące efektywności zarządzania systemem medycznym, między innymi związanym ze stanami nagłymi. Logicznym jest, że wysoce specjalistyczna opieka medyczna i jej diagnostyka są wysoce kosztochłonną częścią tego systemu. W analizowanych i dostępnych elektronicznie publikacjach habilitantki, zauważa się kierunki i możliwości finansowania wspomnianej opieki zdrowotnej przy założeniu optymalizacji zasobów, nakładów finansowych oraz zasobów ludzkich. Jak słusznie zauważono, praca naukowa powinna być na takim poziomie, że jej wyniki, czy osiągnięcia mogą być wdrażane do opieki medycznej. Jednocześnie nośniki efektywności, czy stosowanie nowoczesnych procesów logistyki pozwalają na

optymalizowanie wypracowanych decyzji, co w konsekwencji usprawnia pracę wielu zespołów. Publikowane artykuły naukowe oraz zainteresowania habilitantki prawdopodobnie obejmują, oprócz kwestii zarządzania w zakresie medycznym trybu pilnego, również organizację i finansowanie systemu opieki zdrowotnej, analizy ekonomiczne, optymalizację rozmieszczenia sprzętu specjalistycznego, zastosowanie outsourcingu, logistyki medycznej oraz transportu. Badane i opisane są także kwestie wypalenia zawodowego zauważalne w każdej społeczności, czy grupie zawodowej oraz kampanie społeczne. Uwzględniając kryteria oceny w zakresie dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracę międzynarodową habilitantki, a także przedstawiony w dokumentacji dorobek, zasadne jest stwierdzenie, że brała udział w międzynarodowych i krajowych konferencjach, konsorcjach badawczych i innych. Również swoją wiedzę przekazywała innym, a pracę zespołową widać w większości publikacji.

Analizując przedstawione obszary badawcze, czy jak to w autoreferacie nazwano nurty, można je podzielić na trzy części. Do głównego nurtu badań zaliczono zakres optymalizacji zarządzania w systemach ochrony zdrowia stanów nagłych, w warunkach przedszpitalnych. Przedstawione zostały tytuły ważniejszych publikacji z zakresu problematyki optymalizacji zasobów ludzkich i wypalenia zawodowego. Analizując teksty wspomnianych artykułów należy zauważyć, że są one w swej treści, jak wcześniej zaznaczono, oszczędne ale jednocześnie spójne.

Drugi nurt zainteresowań habilitantki łączy kilka obszarów i dziedzin rozwoju systemu opieki medycznej, które zostaną przedstawione poniżej, a dotyczą między innymi kształtowania polityki zdrowotnej i jej kierunków. W treści dostępnych artykułów opisywane są między innymi analizy ekonomiczne oraz kształt polityki zdrowia w Polsce, w innych przedstawiono doświadczenia stosowania, między innymi outsourcingu w ochronie zdrowia. W kolejnych, autorka wykazała możliwości outsourcingu jako narzędzia optymalizacji działalności medycznej. Przedstawiono analizę strategiczną w modelowym biznesplanie przedsiębiorstwa. Funkcjonowanie systemu opieki geriatrycznej w Polsce. Szukano odpowiedzi w treściach artykułów „czy nasza cywilizacja jest bezpieczna dla zdrowia? Dobrobyt społeczny: szansa czy zagrożenie dla zdrowia?”. Te i im podobne obszary aktywności naukowej zostały przedstawione w autoreferacie.

Trzeci wskazany obszar badań jest swobodnie połączony z poprzednimi, a jego zakres jest szerokim obszarem problemowym, w treściach artykułów poruszany jest obszar zdrowia publicznego, czy edukacji zdrowotnej.

Z przesłanej dokumentacji wynika, że znaczne są osiągnięcia organizacyjne, a szczególnie udział w zespołach eksperckich, komitetach naukowych w kraju oraz za jego granicami, szeroko zakrojona działalność popularyzacyjna i naukowo-organizacyjna.

5. PODSUMOWANIE I WNIOSEK KOŃCOWY

Dr Marlena Robakowska przedstawiła cykl publikacji powiązanych tematycznie oraz osiągnięcia w pracy naukowo – badawczej. Uwzględniając kryteria oceny osiągnięć naukowo – badawczych oraz dorobku dydaktycznego i popularyzatorskiego poprzez współpracę międzynarodową habilitantki, wynikające z Dz.U.2022.574 t.j. Akt jeszcze obowiązujący. Jako recenzent uważam, że przedstawione osiągnięcia spełniają wyżej wymienione kryteria.

Jednocześnie osiągnięcie habilitacyjne i dorobek naukowo-organizacyjny dr Marleny Robakowskiej spełniają wymogi art. 219 ust.1 „Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce” uzasadniają nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego. W związku z powyższym wyrażam opinię, że habilitantka swoimi osiągnięciami naukowymi wniosła wkład w rozwój dyscypliny naukowej, spełniając wymagania ustawodawcy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie stawianym kandydatom w przewodach habilitacyjnych. Toteż wnoszę o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie nauki o zdrowiu dr Marlenie Robakowskiej, adiunktowi Zakładu Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej, WNoZ z IMM, Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego .

Dr hab. Zbigniew Grzywina

